

KONČNO POROČILO O IZVEDENI PODINTERVENCIJI:

**OSNOVNA ODBIRA
IN MENJAVA ČEBELJIH MATIC
TER
PREGLED MORFOLOŠKE ČISTOSTI
ČEBEL V SLOVENIJI**

v skladu z Uredbo o izvajanju intervencij v sektorju čebelarskih
proizvodov iz strateškega načrta skupne
kmetijske politike 2023–2027
(Uradni list RS, 17/23)

Lukovica, julij 2025

- Naslov:** Osnovna obira in menjava čebeljih matic.
- Naročnik:** REPUBLIKA SLOVENIJA,
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO GOZDARSTVO IN
PREHRANO,
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana
- Izvajalec plačila:** REPUBLIKA SLOVENIJA,
MKGP, AGENCIJA RS ZA KMETIJSKE TRGE IN RAZVOJ
PODEŽELJA,
Dunajska cesta 160
1000 Ljubljana
- Izvajalec:** Čebelarska zveza Slovenije
Brdo pri Lukovici 8
1225 Lukovica
- Oznaka pogodbe:** POGODBA št. 2330-23-111049
Aneks št. 1 k pogodbi št: 2330-23-111049
- Vodja projekta:** dr. Peter Kozmus (ČZS)
Skrbnik pogodbe: dr. Peter Kozmus (ČZS)
- Sodelavci (ČZS):** Aleš Bozovičar (ČZS)
Tomaž Samec (ČZS)
- Avtor poročila:** dr. Peter Kozmus (ČZS)

Rezultati so nastali v okviru Uredbe o izvajanju intervencij v sektorju čebelarskih proizvodov iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027, ki je bil financiran iz sredstev državnega proračuna in proračuna Evropske unije.

Vodja projekta: dr. Peter Kozmus (ČZS)

Boštjan Noč, predsednik ČZS

KAZALO VSEBINE

1	POVZETEK	4
2	UVOD.....	5
2.1	CILJ RAZISKAVE	5
2.1.1	Osnovna odbira in menjava matic.....	5
2.1.2	Cilj pregleda morfološke čistosti čebel v Sloveniji	6
3	MATERIAL IN METODE	6
3.1	Izvajanje ukrepa menjave matic.....	6
3.2	Izvedba pregleda čistosti čebel v Sloveniji	9
4	REZULTATI - DOSEŽENI CILJI UKREPA.....	14
4.1	Izvedba menjave matic.....	14
4.2	Čistost kranjske čebele v Sloveniji	15
4.2.1	Rezultati po občinah.....	16
4.2.2	Rezultati po regijah	21
5	Interpretacija rezultatov, splošne ugotovitve in priporočila.....	22
5.1	Osnovna odbira in menjava čebeljih matic	22
5.1.1	Priporočilo.....	22
5.2	Čistost kranjske čebele.....	22
5.2.1	Priporočilo.....	23

1 POVZETEK

Čebelarstva zveza Slovenije je v obdobju 2023-2025 izvajala podintervencijo *Osnovna obira in menjava čebeljih matic*. Podintervencijo smo izvajali v okviru strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (Uradni list RS, 17/23) za leto 2025, na podlagi pogodbe št.: 2330-23-111049 z dne 20. 6. 2023 ter Aneksa št. 1 k pogodbi št: 2330-23-111049 z dne 14. 7. 2023 med MKGP in ČZS.

Ukrep smo izvedli v sodelovanju s terenskimi svetovalci JSSČ, ki so med čebelarji pregledovali stanje čistosti kranjske čebele. Svetovalci so v primeru, da so v določenih panjih pri čebelarjih ugotovili več kot 2 odstotka čebel križancev, čebel z rumenimi obročki na zadku, čebelarjem svetovali zamenjavo matic v okviru ukrepa. Na drugi strani smo sodelovali z vzrejevalci čebeljih matic, ki so v letu pred oddajo matic opravili direktno testiranje matic in so nam za namen izvedbe ukrepa ponudili v odkup 200 gospodarskih matic.

V celotnem, 3-letnem obdobju izvajanja ukrepa smo izvedli zamenjavo matic pri 1391 čebelarjih, pri katerih so terenski svetovalci ugotovili več kot 2 % čebel križancev in ki so ob tem izrazili pripravljenost za sodelovanje v ukrepu. Skupno smo zamenjali 4200 čebeljih matic po vsej Sloveniji, kar je bil tudi eden izmed ciljev ukrepa. Ob menjavi so terenski svetovalci čebelarje informirali o pomenu ohranjanja kranjske čebele in o morfoloških znakih, po katerih se kranjska čebela razlikuje od italijanske in buckfast čebele.

V zadnjem letu smo opravili tudi analizo morfološke čistosti čebel v Sloveniji. Za ta namen smo pregledali 5159 čebel glede obarvanosti obročkov na zadkih čebel. Rezultate smo primerjali z analizo, ki je bila opravljena v letu 2022. V analizi smo ugotovili, da se je čistost kranjske čebele malenkost izboljšala saj se je od leta 2022, ko je bila ugotovljeno 1,13 % križancev, le to zmanjšalo na 1,09 %.

V analizi smo ugotovili tudi v katerih regijah in občinah se je stanje izboljšalo in kje poslabšalo. Podatki nam bodo služili pri izvajanju prihodnjih nalog/ukrepov, ki bodo povezani s čistostjo čebel v Sloveniji.

2 UVOD

V Sloveniji je kranjska čebela (*Apis mellifera carnica*) zaščiten in avtohtona čebelja podvrsta. V številnih deželah so avtohtone čebele zaradi vnašanja novih pasem oz. podvrst z leti izginile, v Sloveniji pa se je čista avtohtona čebela ohranila vse do dandanes. Čebelarji jo zaradi svetlo sivih dlačic na obročkih zadka imenujejo kranjska sivka. Slovi po svoji krotkosti, delavnosti in odlični orientaciji.

Pomembnosti naše avtohtone čebele se zaveda tudi država, zato se je z izjavo št. 42 v pristopni pogodbi k Evropski uniji zavezala, da bo še naprej izvajala vse ustrezne ukrepe, potrebne za ohranitev avtohtone kranjske čebele na ozemlju Republike Slovenije. Podlaga za ukrepe je 68. člen Zakona o živinoreji (ZŽiv) (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02-ZUreP-1 (8/03 popr.), 110/02-ZGO-1, 45/04-ZdZPKG), ki v osmi alinei drugega odstavka opredeljuje kranjsko čebelo kot avtohtono pasmo, 70. člen tega zakona pa določa posebno varstvo avtohtone pasme čebel.

V preteklih letih je bilo ugotovljeno, da je zaradi različnih vzrokov v populaciji kranjske čebele v Sloveniji prisotno vse več čebel križancev, ki dolgoročno predstavljajo grožnjo za obstoj kranjske čebele v Sloveniji. Na eni strani se srečujemo, na zahodnem delu države ob meji z Italijo, s povečanim odstotkom čebel križancev zaradi bližine italijanske čebele (*Apis mellifera ligustica*), na drugi strani pa se na posameznih delih države srečujemo s povečanim odstotkom čebel križancev, zaradi drugih vplivov. Na širjenje križancev po državi ima negativni vpliv vsakoletni promet s čebelami, zato problematika ni omejena le na zahodni del države in Koroško, kjer smo v zadnjem obdobju zasledili veliko število križancev z Buckfaško linijo čebel. V okviru ukrepa smo čebelarje informirati o nujnosti izvajanja ukrepa menjave čebeljih matic v primeru, da v svojih družinah ugotovijo prekomeren odstotek čebel križancev.

2.1 CILJ RAZISKAVE

2.1.1 Osnovna odbira in menjava matic

Cilj ukrepa spodbujanje osnovne odbire in menjava čebeljih matic je izboljšanje rastnih lastnosti kranjske čebele in omejitev širjenja drugih podvrst čebel na območju Republike Slovenije. Cilja naloge sta:

- Menjavo matic opraviti pri več kot 900 čebelarjih.
- Zamenjati matice v najmanj 3600 čebeljih družinah.

2.1.2 Cilj pregleda morfološke čistosti čebel v Sloveniji

Z analizo pregleda čistosti čebel v Sloveniji želimo ugotoviti kje se je stanje čistosti v Sloveniji izboljšalo in kje ne. Z analizo želimo ugotoviti tudi čistost po posameznih občinah in regijah. Cilj pregleda je, da z analizo ugotovimo ali se je stanje čistosti čebel v Sloveniji izboljšalo.

3 MATERIAL IN METODE

3.1 Izvajanje ukrepa menjave matic

Ukrep smo izvajali v sodelovanju s terenskimi svetovalci, ki so med čebelarji pregledovali stanje čistosti kranjske čebele. V primeru, da so v določenih panjih ugotovili več kot 2 odstotka križancev, čebel z rumenimi obročki na zadku, so čebelarjem svetovali zamenjavo matic v okviru ukrepa. Ob tem smo sodelovali z vzrejevalci čebeljih matic, ki so nam za namen izvedbe ukrepa ponudili določeno število matic v odkup. V mesecu juniju smo izvedli zamenjavo matic, pri čebelarjih, ki so izrazili pripravljenost za sodelovanje v ukrepu. Ob tem so jim terenski svetovalci tudi poučili o morfoloških znakih značilnih za kranjsko čebelo, ter o pomembnosti ohranjanja kranjske sivke v Sloveniji.

Izvedbo ukrepa smo v posameznem letu razdelili na več nalog, ki jih je bilo potrebno izvesti v pravilnem zaporedju in v točno določenem časovnem obdobju. Ker je vzrejna sezona za vzrejo čebeljih matic kratka ter tudi obdobje, ko je primerno opraviti menjavo matic in ostala čebelarska opravila, smo ključne naloge izvedli v mesecu maju in juniju. Zaradi boljše preglednosti so naloge zapisane v preglednici (Preglednica 1).

Preglednica 1: Seznam nalog, ki so bile izvedene v okviru ukrepa menjave v posameznem letu ter njihov čas izvedbe.

Naloga:	čas izvedbe
Načrtovanje ukrepa	januar
Zbiranje interesa pri vzrejevalcih za odkup večjega števila matic.	februar, april
Informiranje terenskih svetovalcev in čebelarjev o ukrepu.	marec in april
Dogovarjanje z vzrejevalci glede števila oddanih matic v ukrep.	marec in maj
Naročilo matic pri vzrejevalcih.	maj
Pregledovanje stanja čebel pri posameznih čebelarjih in dogovarjanje za menjavo.	maj in junij
Sprejemanje potreb po menjavah matic s strani terenskih svetovalcev JSSČ.	junij

Končno poročilo o izvedeni podintervenciji: Osnovna odbira in menjava čebeljih matic

Naročanje usklajenega števila matic pri vzrejevalcih	maj
Usklajevanje potreb čebeljih matic z razpoložljivimi maticami v okviru ukrepa	junij
Informiranje terenskih svetovalcev o številu dodeljenih matic posameznemu čebelarju	junij
Informiranje vzrejevalcev o naslovih terenskih svetovalcev kamor so poslali matice.	junij
Razpošiljanje matic s strani vzrejevalcev terenskim svetovalcem.	23. junij do 4. julij
Razdeljevanje matic določenim čebelarjem	24. junij do 10. julij
Prejemanje obrazcev o izvedeni menjavi pri čebelarjih s strani terenskih svetovalcev JSSČ. Izvedba nadzora nad menjavo čebeljih matic.	julij

Ukrep smo izvedli v tesnem sodelovanju s terenskimi svetovalci, ki so med čebelarji pregledovali stanje čistosti kranjske čebele. V primeru, da so v določenih panjih ugotovili več kot 2 odstotka križancev, čebel z rumenimi obročki na zadku, so čebelarjem svetovali zamenjavo matic v okviru ukrepa.

Terenskim svetovalcem smo tudi predali pretekle rezultate pregledov čistosti, pri kateri smo ugotovili kje se v Sloveniji pojavljajo čebele z rumenimi obročki. V analizi smo ugotovili tudi v katerih občinah se pojavlja povečan odstotek čebel z rumenimi obročki. Seznam občin v katerih je bilo ugotovljeno v povprečju več kot 2 odstotka čebel križancev je prikazan v spodnji preglednici (Preglednica 2).

Preglednica 2: Seznam občin v Sloveniji v katerih je bilo ugotovljeno v letu 2022, v povprečju več kot 2 odstotka čebel z rumenimi obročki.

št.	Občina	odst. 2022	št.	Občina	odst. 2022
1	BOVEC	18,2	21	GORJE	2,7
2	RUŠE	9,1	22	ILIRSKA BISTRICA	2,7
3	Moravske Toplice	7,5	23	ŠKOFLJICA	2,7
4	DOMŽALE	5,4	24	ŠMARTNO PRI LITIJI	2,7
5	BLOKE	4,5	25	KRŠKO	2,6
6	GORNJI PETROVCI	4,5	26	Sodražica	2,6
7	BRDA	4,3	27	MAKOLE	2,6
8	NOVA GORICA	4,1	28	VIDEM	2,6
9	POSTOJNA	4,1	29	CELJE	2,5
10	HRPELJE-KOZINA	3,9	30	HODOŠ	2,4
11	Log - Dragomer	3,7	31	ŠALOVCI	2,4
12	ŠENTJERNEJ	3,5	32	DUPLEK	2,4
13	ŠMARTNO OB PAKI	3,3	33	SEVNICA	2,4
14	TREBNJE	3,1	34	ROGATEC	2,2
15	VELIKA POLANA	3,1	35	Murska Sobota	2,2
16	KRIŽEVCI	3,0	36	LOVRENC NA POHORJU	2,1
17	ŠENČUR	2,9	37	BENEDIKT	2,0
18	TURNIŠČE	2,9	38	OPLOTNICA	2,0
19	PIVKA	2,8	39	CERKLJE NA GORENJSKEM	2,0
20	PUCONCI	2,8			

Na podlagi pregleda smo ugotovili, da je odstotek čebel križancev v Sloveniji različen. Problematika je bila ocenjena kot najbolj problematična v občinah Bovec, Ruše, Moravske Toplice, Domžale, Bloke, Gornji Petrovci, Brda, Nova Gorica, Postojna, Hrpelje Kozina, Log- Dragomer, Šentjernej, ... Tem območjem smo v okviru ukrepa želeli nameniti večjo pozornost oz. jim namenili večje število matic za menjavo.

Ob tem smo sodelovali z vzrejevalci čebeljih matic, ki so nam za namen izvedbe ukrepa ponudili določeno število matic v odkup. Pri tem smo bili pozorni da vzrejevalci izvajajo direktni test, ki je eden izmed testov, ki omogoča vzrejo bolj kvalitetnih matic.

Skupno smo v letih 2023, 2024 in 2025 od vzrejevalcev matic odkupili 4200 matic, ki so bile uporabljene v projektu.

V mesecu juniju in juliju smo izvajali zamenjavo matic, pri čebelarjih, ki so izrazili pripravljenost za sodelovanje v ukrepu. Ob tem so jim terenski svetovalci tudi poučili o morfoloških znakih značilnih za kranjsko čebelo, ter o pomembnosti ohranjanja kranjske sivke v Sloveniji.

3.2 Izvedba pregleda čistosti čebel v Sloveniji

Leta 2024 so terenski svetovalci na terenu zbirali vzorce čebel za izvedbo pregleda čistosti kranjske čebele. Vsak vzorec je bil sestavljen iz približno 25 naključno zbranih čebel neposredno s cvetočih rastlin. V okviru analize je bilo pregledanih 5.159 čebel, ki so bile zbrane na 207 lokacijah v skoraj vseh občinah po Sloveniji. Seznam krajev, kjer so bili zbrani vzorci čebel za ogotavljanje čistosti čebel v Sloveniji so prikazani v preglednici (Preglednica 3).

Prejete vzorce smo v letu 2022 morfološko pregledali. Za pregled čebel smo uporabili barvno skalo, ki jo je v knjigi *Vzrejajmo boljše čebele* iz leta 2003 objavil dr. Jože Rihar. Enako metodo je bila uporabljena tudi v analizi iz leta 2022, ko je bila opravljena predhodna analiza čistosti čebel s katero smo naše rezultate primerjali, da smo lahko ugotavljali razlikovanje med predhodnim in končnim stanjem.

Preglednica 3. Seznam krajev, kjer so bili zbrani vzorci čebel za ogotavljanje čistosti čebel v Sloveniji leta 2024.

št.	občina	št. čebel	št.	občina	št. čebel
1	Bistrica ob Sotli	28	41	Ribnica na Pohorju	25
2	Dobje	32	42	Podvelka	25
3	Šentjur pri Celju	25	43	Kuzma	27
4	Radeče	30	44	Rogašovci	25
5	Rogaška Slatina	20	45	Grad	25
6	Rogatec	29	46	Gornji Petrovci	25
7	Štore	31	47	Kobilje	25
8	Šmarje pri Jelšah	23	48	Cankova	21
9	Kozje	28	49	Sv. Jurij ob Ščavnici	23
10	Podčetrtek	27	50	Šalovci	25
11	Ilirska Bistrica	25	51	Tišina	25
12	Loška dolina	25	52	Hodoš	25
13	Pivka	24	53	Murska Sobota	25
14	Bloke	25	54	Moravske Toplice	25
15	Cerknica	25	55	Križevci	25
16	Postojna	25	56	Gornja Radgona	25
17	Celje	29	57	Radenci	25
18	Dobrna	28	58	Puconci	25
19	Laško	27	59	Apače	25
20	Slovenske Konjice	30	60	Lovrenc na Pohorju	25
21	Tabor	26	61	Poljčane	25
22	Vitanje	28	62	Kungota	24
23	Vojnik	31	63	Pesnica	25
24	Zreče	26	64	Selnica ob Dravi	24
25	Žalec	28	65	Maribor	26
26	Videm-Dobrepolje	25	66	Lenart	25
27	Velike Lašče	18	67	Sv. Trojica v Slo. Gor.	25
28	Grosuplje	13	68	Miklavž na Dravskem polju	20
29	Škofljica	24	69	Sv. Jurij v Slovenskih Goricah	25
30	Ribnica	25	70	Slovenska Bistrica	25
31	Dol pri Ljubljani	245	71	Oplotnica	25
32	Sodražica	24	72	Benedikt	27
33	Ig	23	73	Hoče-Slivnica	24
34	Loški potok	25	74	Sv. Ana	20
35	Vodice	24	75	Ruše	25
36	Ivančna gorica- Stična	25	76	Duplek	25
37	Dravograd	25	77	Rače-Fram	25
38	Muta	25	78	Šentilj	25
39	Vuzenica	25	79	Piran	25

Končno poročilo o izvedeni podintervenciji: *Osnovna odbira in menjava čebeljih matic*

40	Radlje ob Dravi	25	80	Koper	27
Zap. št.	občina	št. čebel	Zap. št.	občina	št. čebel
81	Sežana	25	122	Kidričevo	25
82	Izola	26	124	Majšperk	25
83	Ankaran	25	126	Makole	25
84	Divača	31	128	Markovci	25
85	Hrpelje-Kozina	26	130	Ormož	25
86	Brezovica	24	131	Podlehnik	25
87	Horjul	23	132	Ptuj	25
88	Borovnica	25	133	Središče ob Dravi	25
89	Ljubljana	24	134	Starše	25
90	Dobrova-Polhov Gradec	25	135	Sv. Tomaž	25
91	Logatec	25	136	Sv. Andraž v Slovenskih Goricah	25
92	Vrhnika	26	137	Trnovska vas	25
93	Log-Dragomer	24	138	Videm	25
94	Domžale	25	139	Zavrč	25
95	Cerklje na Gorenjskem	22	140	Žetale	25
96	Žiri	23	141	Črnomelj	25
97	Kranj	26	142	Metlika	25
98	Naklo	25	143	Semič	25
99	Moravče	26	144	Kočevje	25
100	Kamnik	25	145	Osilnica	25
101	Lukovica	25	146	Kostel	24
102	Komenda	24	147	Kranjska Gora	22
103	Medvode	25	148	Tržič	24
104	Trzin	24	149	Bohinj	25
105	Mengeš	25	150	Železniki	25
106	Šenčur	25	151	Žirovnica	25
107	Preddvor	25	152	Bled	25
108	Gorenja vas-Poljane	25	153	Jezerško	22
109	Cerkvenjak	25	154	Jesenice	25
110	Cirkulane	25	155	Radovljica	24
112	Destričnik	25	156	Gorje	25
114	Dornava	25	157	Škofja Loka	28
116	Gorišnica	25	158	Mozirje	28
118	Hajdina	25	159	Trbovlje	25
120	Jurišinci	25	160	Gornji Grad	20

Končno poročilo o izvedeni podintervenciji: *Osnovna odbira in menjava čebeljih matic*

Zap. št.	občina	št. čebel	Zap. št.	občina	št. čebel
161	Velenje	25	190	Šentrupert	22
162	Šmartno ob Paki	25	191	Brežice	25
163	Solčava	25	192	Šmarješke Toplice	25
164	Zagorje	27	193	Dolenjske toplice	25
165	Hrastnik	27	194	Renče-Vogrsko	23
166	Ljubno ob Savinji	25	195	Vipava	25
167	Vransko	27	196	Kanal ob Soči	25
168	Prebold	25	197	Nova Gorica	25
169	Rečica ob Savinji	26	198	Brda	24
170	Šoštanj	29	199	Ajdovščina	25
171	Luče	25	200	Idrija	23
172	Nazarje	26	201	Cerkno	25
173	Braslovče	25	202	Tolmin	25
174	Polzela	25	203	Miren-Kostanjevica	22
175	Griže	27	204	Komen	25
176	Šempeter	23	205	Kobarid	24
177	Tabor	30	206	Dobrovo v Goriških brdih	26
178	Mežica	26	207	Bovec	22
179	Črna na Koroškem	26	208	Odranci	21
180	Mislinja	24	209	Črenšovci	19
181	Ravne na Koroškem	25	210	Beltinci	26
182	Slovenj Gradec	25	211	Veržej	20
183	Prevalje	24	212	Dobrovnik	24
184	Šentjernej	25	213	Turnišče	25
185	Škocjan	26	214	Razkrižje	23
186	Kostanjevica na Krki	24	215	Ljutomer	21
187	Mokronog-Trebelno	25	216	Lendava	24
188	Krško	25	217	Velika Polana	25
189	Sevnica	24			

Končno poročilo o izvedeni podintervenciji: *Osnovna odbira in menjava čebeljih matic*

Čistost čebel smo pregledovali tudi po regijah, da bi ugotovili ali so se deleži v zadnjem obdobju spremenili. Število pregledanih čebel razdeljenih po regijah je razvidno iz spodnje preglednice (Preglednica 4).

Preglednica 4. Število pregledanih čebel razdeljenih po regijah.

Regija	št. čebel v letu 2022	št. čebel v letu 2024
Goriška	119	339
Primorsko-notranjska	515	149
KOROŠKA	894	300
OBALNO-KRAŠKA	515	185
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	1054	371
SPODNJEPOSAVSKA	838	98
SAVINJSKA	2403	962
POMURSKA	1424	649
PODRAVSKA	2689	1040
GORENJSKA	1422	441
OSREDNJESLOVENSKA	1449	546
ZASAVSKA	166	79
	13488	5159

4 REZULTATI - DOSEŽENI CILJI UKREPA

4.1 Izvedba menjave matic

V ukrep menjave smo v celotnem obdobju vključili 1391 čebelarjev iz celotne Slovenije. Število vključenih čebelarjev po posameznih letih je razvidno s spodnje preglednice (Preglednica 5).

Preglednica 5. Število vključenih čebelarjev v ukrep menjave matic po posameznih letih

Leto	Št. vključenih čebelarjev v ukrep
2023	436
2024	450
2025	515
Vsota:	1391

Pri vključitvi čebelarjev smo posebno pozornost namenili čebelarjem z območja Koroške in Primorske, saj smo na njihovem območju na podlagi pregleda stanja ugotovili povečan odstotek čebel križancev.

Pri vključitvi čebelarjev v ukrep smo bili pozorni na izpolnjevanje pogojev. Vsakega čebelarja smo preverili:

- da je čebelar vpisan v register čebelnjakov
- da ima čebelar urejen vpis v register kmetijskih gospodarstev v skladu z zakonom, ki ureja vpis v RKG

Pri odkupu matic od vzrejevalcev smo bili pozorni, da smo matice odkupili le od vzrejevalcev, ki so v predhodnem letu uspešno izvedli Direktni test, ki je pomemben za vzrejo kakovostnih matic.

Število odkupljenih matic po posameznih letih je razvidno iz spodnje preglednice (Preglednica 6).

Preglednica 6. Pregled odkupa matic po posameznih letih.

IME	PRIIMEK	Naročilo 2023	Naročilo 2024	Naročilo 2025
Robert	Bali	200		200
Štefan	Bukovšek	200		200
Janko	Bukovšek		200	
Bojan	Donko			200
Janez	Dremelj	200		200
Jan	Dremelj		200	
Darko	Grm		200	
Erik	Kapun	200		200
Matija	Koštomaj		200	
Venčeslav	Lešek		200	
Mitja	Nakrst	200		
Miha	Novak		200	
Jože	Vidovič			200
Ladislav	Vozelj		200	
Henrik	Zaletelj	200		200
Andrej	Zemljič	200		

Skupno smo v okviru ukrepa zamenjali 4200 matic. Pri tem smo tudi sledili cilju, da v ukrep vključimo čim več čebelarjev in tako je bilo v celotnem obdobju v ukrep vključenih 1391 čebelarjev. V ukrep so bili vključeni vsi čebelarji, ki so preko terenskih svetovalcev izrazili interes za menjavo in so izpolnjevali zahtevane pogoje. S tem smo izpolnili oba zastavljena cilja.

4.2 Čistost kranjske čebele v Sloveniji

Čistost kranjske čebele smo ugotavljali s pregledom 5.159 čebel. Vse pregledane čebele smo razvrstili v štiri različne skupine: čebele s sivimi obročki na zadkih, čebele s svetlejšimi pegami ali lisami na obročkih, čebele z enim rumenim obročkom in čebele z dvema rumenima obročkoma. Rezultati so razvidni iz preglednice (Preglednica 7).

Preglednica 7: Število analiziranih čebel, število čebel s sivimi obročki, s svetlejšimi pegami ter z enim in dvema rumenima obročkoma na njihovih zadkih.

	Št. pregledanih čebel	Čebele s sivimi obročki	Čebele s svetlejšimi pegami ali lisami	Čebele z enim rumenim obročkom	Čebele z dvema rumenima obročkoma
Število/odstotek 2022	13.488	13006 96,43 %	310 2,30	145 1,08	7 0,05 %
Število/odstotek 2024	5.159	5032 97,36 %	71 1,38 %	56 1,09	0 0
Odstotek križancev 2022				1,13	
Odstotek križancev 2024				1,09	

Rezultati so izkazali, da je bilo v Sloveniji leta 2022 1,13 odstotka čebel z enim ali dvema rumenima obročkoma na zadkih čebel, v analizi, opravljeni leta 2024 smo izračunali nižji odstotek 1,09. Zanimivo je dejstvo da med zbranimi čebelami ni bilo ugotovljenih čebel z dvema rumenima obročkoma.

4.2.1 Rezultati po občinah

Čistost čebel smo primerjali tudi po posameznih občinah, da bi primerjali kje se je stanje izboljšalo in kje se je čistost čebel poslabšala. Odstotki čistosti po posameznih občinah so prikazani v preglednici (Preglednica 8).

Preglednica 8. Rezultati pregleda čistosti čebel po posameznih občinah

št.	Občina	odst. 2022	odst. 2024	št.	Občina	odst. 2022	odst. 2024
1	AJDOVŠČINA	/	0,0	31	DOBROVA-POLHOV GRADEC	1,3	0,0
2	ANKARAN	1,4	8,0	32	DOBROVNIK	1,5	0,0
3	APAČE	1,4	0,0	33	Dobrovo v Goriških brdih	/	3,8
4	BELTINCI	1,5	0,0	34	DOL PRI LJUBLJANI	0,0	0,0
5	BENEDIKT	2,0	0,0	35	DOLENJSKE TOPLICE	1,4	0,0
6	BISTRICA OB SOTLI	1,6	0,0	36	DOMŽALE	5,4	0,0
7	BLED	0,0	0,0	37	DORNAVA	0,0	0,0
8	BLOKE	4,5	0,0	38	DRAVOGRAD	1,4	8,0
9	BOHINJ	0,0	4,0	39	DUPLEK	2,4	0,0
10	BOROVNICA	1,6	0,0	40	GORENJA VAS-POLJANE	0,0	0,0
11	BOVEC	18,2	0,0	41	GORIŠNICA	1,3	0,0
12	BRASLOVČE	0,0	0,0	42	GORJE	2,7	0,0
13	BRDA	4,3	8,3	43	GORNJA RADGONA	0,0	0,0
14	BREZOVICA	1,5	0,0	44	GORNJI GRAD	1,6	0,0
15	BREŽICE	1,2	0,0	45	GORNJI PETROVCI	4,5	0,0
16	CANKOVA	1,7	0,0	46	GRAD	0,0	0,0
17	CELJE	2,5	0,0	47	GROSUPLJE	1,3	0,0
18	CERKLJE NA GORENJSKEM	2,0	0,0	48	HAJDINA	1,3	0,0
19	CERKNICA	0,0	0,0	49	HOČE-SLIVNICA	0,0	0,0
20	CERKNO	/	4,0	50	HODOŠ	2,4	0,0
21	CERKVENJAK	1,2	0,0	51	HORJUL	0,0	0,0
22	CIRKULANE	0,0	0,0	52	HRASTNIK	0,0	0,0
23	ČRENŠOVCI	1,6	5,3	53	HRPELJE-KOZINA	3,9	3,8
24	ČRNA NA KOROŠKEM	0,0	3,8	54	Idrija	/	4,3
25	ČRNOMELJ	1,0	0,0	55	IG	0,0	0,0
26	DESTRNIK	0,0	0,0	56	ILIRSKA BISTRICA	2,7	0,0
27	DIVAČA	0,0	9,7	57	IVANČNA GORICA	1,4	0,0
28	DOBJE	1,5	0,0	58	IZOLA	1,4	3,8
29	Dobrepolje	0,0	/	59	JESENICE	0,0	0,0
30	DOBRNA	0,0	0,0	60	JEZERSKO	1,6	0,0

Končno poročilo o izvedeni podintervenciji: *Osnovna odbira in menjava čebeljih matic*

št.	Občina	odst. 2022	odst. 2024	št.	Občina	odst. 2022	odst. 2024
61	JURŠINCI	0,0	0,0	91	LOVRENC NA POHORJU	2,1	0,0
62	KAMNIK	0,0	0,0	92	LUČE	0,0	0,0
63	KANAL	0,0	8,0	93	LUKOVICA	0,0	0,0
64	KIDRIČEVO	0,0	0,0	94	MAJŠPERK	1,3	0,0
65	Kobarid	/	0,0	95	MAKOLE	2,6	0,0
66	KOBILJE	0,0	0,0	96	MARIBOR	1,7	0,0
67	KOČEVJE	0,0	0,0	97	MARKOVCI	0,0	0,0
68	KOMEN	/	4,0	98	MEDVODE	0,0	0,0
69	KOMENDA	1,7	0,0	99	MENGEŠ	1,6	0,0
70	KOPER	0,0	3,7	100	METLIKA	1,1	0,0
71	Kostanjevica na Krki	0,0	0,0	101	MEŽICA	1,2	3,8
72	KOSTEL	0,0	0,0	102	Miklavž na Dravskem polju	0,0	0,0
73	KOZJE	0,0	3,6	103	MIREN-KOSTANJEVICA	/	4,5
74	KRANJ	0,0	0,0	104	Mirna	1,5	/
75	KRANJSKA GORA	0,0	0,0	105	Mislinja	/	4,2
76	KRIŽEVCI	3,0	0,0	106	MOKRONOG-TREBELNO	1,1	0,0
77	KRŠKO	2,6	0,0	107	MORAVČE	0,0	0,0
78	KUNGOTA	0,0	0,0	108	Moravske Toplice	7,5	0,0
79	Kuzma	1,7	0,0	109	MOZIRJE	0,0	0,0
80	LAŠKO	0,0	0,0	110	Murska Sobota	2,2	0,0
81	LENART	1,5	0,0	111	MUTA	1,3	4,0
82	LENDAVA	0,0	0,0	112	NAKLO	0,0	0,0
83	LITIJA	0,0	/	113	NAZARJE	1,3	0,0
84	LJUBLJANA	1,4	0,0	114	NOVA GORICA	4,1	4,0
85	LJUBNO	1,6	0,0	115	NOVO MESTO	1,5	/
86	LJUTOMER	1,5	4,8	116	ODRANCI	0,0	0,0
87	Log - Dragomer	3,7	0,0	117	OPLOTNICA	2,0	0,0
88	LOGATEC	1,3	0,0	118	ORMOŽ	1,3	4,0
89	LOŠKA DOLINA	0,0	0,0	119	OSILNICA	1,2	0,0
90	Loški Potok	0,0	0,0	120	PESNICA	0,0	0,0

Končno poročilo o izvedeni podintervenciji: *Osnovna odbira in menjava čebeljih matic*

št.	Občina	odst. 2022	odst. 2024	št.	Občina	odst. 2022	odst. 2024
121	PIRAN	1,4	4,0	151	SEVNICA	2,4	0,0
122	PIVKA	2,8	0,0	152	SEŽANA	0,0	4,0
123	PODČETRTEK	1,2	0,0	153	SLOVENJ GRADEC	1,2	4,0
124	PODLEHNIK	0,0	0,0	154	SLOVENSKA BISTRICA	1,2	0,0
125	Podvelka	0,0	0,0	155	SLOVENSKE KONJICE	1,3	3,3
126	POLJČANE	1,7	0,0	156	Sodražica	2,6	0,0
127	POLZELA	0,0	0,0	157	SOLČAVA	0,0	0,0
128	POSTOJNA	4,1	4,0	158	SREDIŠČE OB DRAVI	0,0	0,0
129	PREBOLD	1,3	0,0	159	STARŠE	0,0	0,0
130	PREDDVOR	0,0	0,0	160	STRAŽA	0,0	/
131	PREVALJE	1,2	4,2	161	Sv. Jurij	0,0	0,0
132	PTUJ	1,3	0,0	162	Sv.Trojica v Slovenskih Goricah	0,0	0,0
133	PUCONCI	2,8	0,0	163	SVETA ANA	0,0	0,0
134	RAČE-FRAM	0,0	0,0	164	SVETI ANDRAŽ V SLOV. GORICAH	1,3	0,0
135	RADEČE	1,1	3,3	165	SVETI JURIJ	0,0	4,0
136	Radenci	0,0	0,0	166	SVETI TOMAŽ	1,3	0,0
137	RADLJE OB DRAVI	1,3	0,0	167	ŠALOVCI	2,4	0,0
138	RADOVLJICA	0,0	0,0	168	ŠEMPETER- VRTOJBA	/	0,0
139	RAVNE NA KOROŠKEM	1,3	4,0	169	ŠENČUR	2,9	0,0
140	RAZKRIŽJE	1,5	0,0	170	Šentilj	/	0,0
141	REČICA OB SAVINJI	0,0	3,8	171	ŠENTJERNEJ	3,5	4,0
142	RENČE-VOGRSKO	/	4,3	172	ŠENTJUR	0,0	0,0
143	Ribnica	0,0	0,0	173	Šentrupert	0,0	0,0
144	Ribnica na Pohorju	1,2	0,0	174	ŠKOCJAN	1,3	3,8
145	Rogaševci	1,8	0,0	175	ŠKOFJA LOKA	1,5	0,0
146	ROGAŠKA SLATINA	1,7	5,0	176	ŠKOFLJICA	2,7	0,0
147	ROGATEC	2,2	3,4	177	ŠMARJE PRI JELŠAH	0,0	0,0
148	RUŠE	9,1	0,0	178	Šmarješke Toplice	0,0	4,0
149	SELNICA OB DRAVI	0,0	0,0	179	ŠMARTNO OB PAKI	3,3	0,0
150	SEMIČ	0,0	4,0	180	ŠMARTNO PRI LITIJ	2,7	/

Končno poročilo o izvedeni podintervenciji: Osnovna odbira in menjava čebeljih matic

št.	Občina	odst. 2022	odst. 2024	št.	Občina	odst. 2022	odst. 2024
181	ŠOŠTANJ	1,2	0,0	197	VIPAVA	/	4,0
182	ŠTORE	1,4	0,0	198	VITANJE	1,3	0,0
183	TABOR	1,4	0,0	199	VODICE	0,0	4,2
184	TIŠINA	0,0	0,0	200	VOJNIK	0,0	0,0
185	TOLMIN	0,0	4,0	201	VRANSKO	0,0	3,7
186	TRBOVLJE	0,0	0,0	202	VRHNIKA	1,4	0,0
187	TREBNJE	3,1	/	203	VUZENICA	1,0	4,0
188	TRNOVSKA VAS	0,0	0,0	204	ZAGORJE OB SAVI	1,2	0,0
189	TRZIN	0,0	0,0	205	ZAVRČ	0,0	0,0
190	TRŽIČ	0,0	0,0	206	ZREČE	1,3	0,0
191	TURNIŠČE	2,9	0,0	207	ŽALEC	0,0	0,0
192	VELENJE	1,2	4,0	208	ŽELEZNIKI	1,8	0,0
193	VELIKA POLANA	3,1	8,0	209	ŽETALE	1,3	0,0
194	Velike Lašče	0,0	0,0	210	ŽIRI	0,0	0,0
195	VERŽEJ	1,7	5,0	211	ŽIROVNICA	0,0	0,0
196	VIDEM	2,6	4,0	212	ŽUŽEMBERK	0,0	/

4.2.2 Rezultati po regijah

Čistost čebel smo primerjali tudi po posameznih regijah, da bi ugotovili na katerih območjih se je stanje izboljšalo in kje se je čistost čebel poslabšala. Odstotki čistosti po posameznih regijah so prikazani v preglednici (Preglednica 9).

Preglednica 9. Odstotek čistosti po posameznih regijah v sloveniji v letu 2019 in 2022.

Regija	odstotek 2022	odstotek 2024
Goriška	4,20	3,83
Primorska	4,65	0,67
KOROŠKA	1,01	3,33
OBALNO-KRAŠKA	1,17	5,41
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	0,76	1,08
SPODNJEPOSAVSKA	1,43	0,00
SAVINJSKA	0,92	0,83
POMURSKA	1,69	0,77
PODRAVSKA	0,82	0,29
GORENJSKA	0,70	0,23
OSREDNJESLOVENSKA	1,31	0,18
ZASAVSKA	0,60	0,00
NOTRANJSKO-KRAŠKA	2,33	
Skupaj	1,13	1,09

5 INTERPRETACIJA REZULTATOV, SPLOŠNE UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

5.1 Osnovna odbira in menjava čebeljih matic

V letu obdobju od 2023 do 2025 smo ukrep izpeljali po zastavljenih ciljih. V ukrep smo skupno vključili 1391 čebelarjev, pri katerih smo zamenjali 4200 matic. Zaradi tega ocenjujemo, da je bil ukrep uspešno izpeljan. Ukrep je bil pri glavnini čebelarjev, ki so sodelovali v programu dobro sprejet. Terenski svetovalci so v okviru ukrepa pri čebelarjih utrdili razločevanje delavk kranjske čebele od križancev, kar bo pripomoglo k njihovem boljšem svetovanju čebelarjem v prihodnje. Čebelarje smo v okviru ukrepa informirali o morfoloških znakih, značilnih za kranjsko čebelo in o nujnosti lastne vzreje matic.

5.1.1 Priporočilo

Naročniku za prihodnje obdobje predlagamo, da izvajalcu omogoči opravljanje naloge v kasnejšem poletnem obdobju, saj je izvajanje ukrepa v veliki meri vezano na čebelarstvo sezono, ki se zaključuje konec avgusta.

5.2 Čistost kranjske čebele

Z dobljenimi rezultati glede čistosti smo lahko v povprečju zadovoljni. Skupni odstotek čebel z rumenimi obročki na zadkih čebel se je zmanjšal na 1,09. To pomeni, da je v Sloveniji čistost kranjske čebele 98,91 %. Kljub relativno dobremu rezultatu za vso državo, so se deleži čebel z rumenimi obročki v nekaterih regijah povečali: Koroška, Obalno-Kraška in Jugovzhodna Slovenija. V ostalih regijah se je čistost izboljšala saj je bilo ugotovljeno manjši delež križancev: Goriška, Primorska, Spodnjeposavska, Savinjska, Pomurska, Podravska, Gorenjska, Osrednjeslovenska in Zasavska.

Na podlagi rezultatov ugotavljamo da imamo največ križancev na Koroške, Obalno kraški regiji in na Goriškem. Tudi drugod so križanci prisotni vendar v nižjem odstotku.

Ob analizi čistosti čebel v posameznih občinah smo ugotovili, da je največji odstotek križancev v občini Divača, Brda, Ankaran, Dravograd Kanal in velika Polana.

Ugotovili smo tudi, v katerih občinah se je čistost izboljšala: Bovec, Ruše, Moravske Toplice, Domžale, Bloke in Gornji Petrovci. Ti podatki nam bodo služili v prihodnjih ukrepih v katerih bomo želeli izboljšati morfološko čistost čebel v Sloveniji.

Pomembno zaslugo za izboljšanje čistosti imajo čebelarji, ki so napotke služb v čebelarstvu vzeli resno in jih tudi upoštevali. Rezultat tudi kaže, da se slovenski čebelarji zavedamo pomena kranjske čebele in da si jo želimo ohraniti tudi v prihodnje.

5.2.1 Priporočilo

V analizi morfološke čistosti čebel smo jasno ugotovili v katerih regijah in občinah se je čistost čebel ali izboljšala ali poslabšala. Rezultati potrjujejo, da se stanje čistosti izboljšuje, ob tem pa ugotavljamo, da je potrebno konstantno izobraževanje čebelarjev, da so na čistost čebel pozorni pri vsakodnevni opravi pri čebelah in da matice iz panjev v katerih se pojavljajo križanci redno zamenjujejo.

Izvedba analize čistosti ocenjujemo kot koristno saj nam nudi pomembne podatke za prihodnje ukrepe povezane s čistostjo čebel. Predlagamo da se analiza čez določeno časovno obdobje ponovno opravi.

Pripravil:

dr. Peter Kozmus